

BEŽIGRAJSKA MATIČNA KNJIŽNICA V NOVIH PROSTORIH

Alenka Zupan

Občina Ljubljana—Bežigrad je po površini med najmanjšimi v Sloveniji. Mestni del je mlajša mestna četrt, ki se naglo širi in zliva z nekdanjimi predmestji. Prebivalcev je blizu 50.000. Gostota naseljenosti je torej velika, visok je tudi narodni dohodek.

Mestni del občine nima predvojne knjižnične tradicije. Ljudska knjižnica Bežigrad je bila ustanovljena leta 1949 in premore 26.800 knjig, ki so v prostem pristopu na razpolago pet tisoč rednim bralcem.

Do decembra 1975 se je knjižnica dušila v prostoru s površino 74 m² v enem izmed lokalov ob glavni cesti. Lokacija je bila izredna za občane večine krajevnih skupnosti, toda en prostor je bil hkrati izposojevalnica z ločenimi policami za otroke in pisarna. Prenatranost polic, izraba prostora do zadnjega kotička, začasna hramba knjig pri razumevajočih . . . V takih delovnih razmerah je sedemčlanski kolektiv težko zmožal visoko izposojati nad stotisoč zvezkov na leto, kar pomeni štirikratni obrat celotnega knjižnične sklada.

Cela kopa obrazložitev je bila potrebna, da je kocka padla. Občinska skupščina Ljubljana—Bežigrad je v letih 1973 in 1974 odkupila pritličje stolpiča na Vodovodni 3 z 2,141.000 dinarji.

Lokacija stavbe je umaknjena od najhujšega hrupa ob severni mestni vpadnici, a tudi od strogega občinskega trgovskega centra, kjer je delovala knjižnica dotlej.

Kupljeni prostori še niso bili zgrajeni, a že projektirani za tri manjše trgovske lokale. Kljub nasvetom bibliotekarjev in gradbenikov ni bilo moč veliko popraviti, ker je bila statika že izračunana. Funkcionalnosti prostorov se to pozna, saj odpade od 347 m² površine kar 32 odstotkov na stranske prostore, izposojevalnica je prečno predeljena z nosilnimi stenami, glavni vhod pa je premalo viden in neprimeren.

Opremo, za katero je zadolžen dipl. ing. arh. Boro Rotovnik, naročamo posebej, s čimer lahko nekatere napake omilimo, odpravimo pa ne. Sredstva za opremo v višini 550.000 dinarjev je dala ljubljanska kulturna skupnost.

Vsi večji prostori imajo izložbena okna z ventusi, ki omogočajo klasično zračenje. Ogrevanje je centralno. Prostori obsegajo izposojevalnici in čitalnico v pritličju ter skladišča v kleti.

Izposojevalnica za odrasle je enkrat večja kot v starem lokalu, kar omogoča razporeditev vseh poljudnoznanstvenih knjig in novejšega leposlovja. Po normativu štirideset knjig na meter je možno v izposojevalnico postaviti 10.000 knjig.

Izposojevalnica za otroke je prostorsko najmanj posrečeni del knjižnice, saj je prehodni prostor med izposojevalnico za odrasle in stopniščem. Ozka soba, preurejena iz predvidenega vhoda, ima le malo dnevne svetlobe. Meri 18 m² in ima 55 m polic, na katerih so postavljene knjige za cicibane in pionirje, ob steni pa so boksi za slikanje in sedeži. Prav tu je oprema po naročilu veliko pripomogla k uporabnosti in dobremu počutju. Pravljična soba bo opremljena do jeseni v kletnem prostoru, ki je izposojevalnici najbližji.

S stopnišča je vhod v sanitarije in interni prehod v čitalnico. Le-ta ima 25 sedežev in daje za sedaj bralcem na razpolago 50 naslovov slovenskega časopisja. Tam je tudi priročna knjižnica, ki še ni docela urejena. V čitalnici bo mogoče hraniti tudi vezane letnike časnikov in časopisov.

Na ustrezno pohištvo čaka še neurejena vhodna veža, ki bo rabila za razstavni prostor. Tu bomo menjavali obvestila o novih knjigah in kulturnih dogodkih ter prirejali priložnostne knjižne razstave. S tem bi radi obiskovalcem že ob vstopu v knjižnico ustvarili kulturno vzdušje.

Po petih mesecih se delo v novih prostorih še ni povsem uteklo. Opremljanje po koščkih sproža verižne reakcije pri zamudnih tovrstnih delih.

S čitalnico, ki je za Bežigradom popolnoma nova dejavnost, še nimamo izkušenj. Odprli smo jo 1. aprila letos in posluje le v popoldanskem času. Njeni obiskovalci so predvsem dijaki in študentje, a občani so o njej še premalo obveščeni.

Pri izposoji smo zabeležili devetodstotno povečanje. To nas je presenetilo, ker smo pričakovali vsaj začasen padec prometa zaradi selitve v pol kilometra oddaljene nove prostore. Razveseljivo je, da se je izposoja leposlovja za odrasle povečala za pet odstotkov, poljudnoznanstvenih knjig pa za petnajst odstotkov, kar pomeni dve-

sto več izposojenih poljudnoznanstvenih knjig na mesec. Povečanje pripisujemo predvsem pregledni postavitvi knjig.

Kljub pomanjkljivostim se v novih prostorih dobro počuti okrep-
ljeni kolektiv in, kot kaže promet, tudi bralci. Kolektiv se zaveda,
da pomeni zanj ta velika, v slovenskem knjižničarstvu redka na-
ložba, močno delovno obvezo do sedanjih in bodočih bralcev.